

Еволюція фуги в музиці ХХ – початку ХХІ століття.

Оновлення техніки написання сучасної фуги.

Опозиція барокового і сучасного стилів у фугі ХХ століття. Присутність моделі класичної фуги або безпосередньо в темі, або в структурі сучасної фуги.

Основні типи тем у сучасній фугі:

- a) тема класичного, бахівського типу;
- b) тема діатонічна (неомодальна або неофольклорна);
- c) тема складноладова;
- d) тема серійного типу;
- e) тема сонорно-кластерного типу.

Використання політональних та політранспозиційних стрет. Використання поліметричного остинато.

Аналітичний матеріал

М. Равель. Фуга з фортепіанного циклу «Усипальниця Куперена» (діатонічна тема з виділенням ангемітонних трихордових елементів; ладозмінний та ладово-варіантний принципи розвитку тематизму фуги, що витікає із ладової специфіки теми фуги; структуроутворення фуги з використанням інверсійних і стретних проведень теми; регістрова близькість фактурних голосів приводить до кластерних ефектів в заключній триголосній стреті теми).

В. Сильвестров. Фуга з Першої фортепіанної сонати (тема діатонічна з масштабним розгортанням мотивів; збереження діатонічного принципу в процесі розгортання тематизму фуги; специфічність положення даної фуги у формі сонати – вона відповідає темі головної партії сонатної форми).

В. Сильвестров. Фуга з Третьої фортепіанної сонати (тема сонорного, пуантилістичного типу; незначні транспозиційні зрушення в класичному типі експозиційних проведень теми; квазі серійні проведення елементів теми в розробковому розділі).

Завдання:

1. Проробка теоретичного матеріалу.
2. Написання сучасної фуги.

Рекомендована література:

1. Герасимова-Персидська Н. Нове в музичному хронотопі кінця тисячоліття / Н. Герасимова-Персидська // Українське музикознавство. – Вип. 28. – К., 1998. – С. 32–47.
2. Когоутек Ц. Техника композиции в музыке XX века / Ц. Когоутек. – М. : Музыка, 1976. – 370 с.
3. Кузнецов И. Теоретические основы полифонии XX века. – М.: НТЦ „Консерватория”, 1994.

4. Милка А. Полифония. В 2-х ч. Санкт-Петербург: Композитор, 2016.
5. Пясковский И. К понятию «современная fuga» / И. Пясковский // Научный вестник Национальной музыкальной академии имени П. И. Чайковского. – Вып. 88 : Старовинная музыка – современный взгляд. – Кн. 4. – Ч. I. – К., 2009. – С. 99–106.
6. Хусаинов И. Фуга и логика. – СПб., 2008.
7. Южак К. Полифония и контрапункт. [в 2-х кн.]. – СПб., 2006.